

TUTUSSA KODISSA-hanke

Tiivistelmä

Hankkeen tarkoituksena oli kehittää asiakkaalle ystävällinen, kodikas, viihtyisä, esteetön ja turvallinen asuinympäristö, jossa häntä kannustetaan osallisuuteen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä ylläpitämiseen, ja jossa asiakas voi asua myös toimintakyvynsä heikentyessä ja jossa asumispalvelut ovat laadukkaita ja siellä on asiakkaan tarpeita vastaava henkilöstö.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä olivat 75 vuotta täyttäneet, jotka palvelutarvearvioinnin perusteella hyötyisivät joustavan palvelun asumismallista erityisesti sosiaalihuoltolain 21 § mukaisissa palveluissa. Kohderyhmään kuuluvat myös iäkkäiden omaiset ja läheiset sekä hyvinvointi ja palveluverkostot.

Aikataulu: 01.07.2021 – 31.12.2022

Tavoitteet

Tutussa kodissa -kehittämishankkeen päätavoitteena oli kehittää ja luoda sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumisratkaisuja, joissa toteutuu joustavan palvelun toimintamalli ja mallintaa joustavan palvelun toimintamalli ikääntyneiden asumiseen tulevien vuosien tarpeeseen, joka mahdollistaa paikallaan ikääntymisen ja monipuolistaa iäkkäiden asumisen vaihtoehtoja. Toimintamallissa on olennaista, että palvelutarpeeseen voidaan vastata joustavasti toimintakyvyn heikentyessä elämänlaadulliset tekijät huomioiden. Tavoitteena oli turvata palvelujen oikea-aikaisuus ja asukkaan tarpeita vastaava riittävä henkilöstö sekä esteettömät ja ikäystävälliset koti- ja asuinympäristöt.

Tulokset ja toimintamallit

Monitavoitteinen hanke on onnistunut hyvin huomioiden olosuhteet ja pääosin tavoitteisiin on päästy. Joustavan palvelun asumisen toimintamalli rakentuu useammista toisiinsa limittyvistä toimintamalleista, joita ovat arjen kukoistuksen työkalu, yhteisöllisyyskoordinaattori, monituottajainen yhteisöllisyyttä edistävä toiminta, yksilöllistä tukea muuttaessa, muutto yhteisölliseen asumiseen -opas muuttajille, yhteisöllisyyden rakentamista henkilöstön yhteisötapaamisissa, esteettömyyssuunnitelma, ikääntyvien asuinolojen selvitys osana palvelutarpeen arviointia, asiakasmaksut ja taloudellisen tuen muodot iäkkäiden asumisessa, asukaskokoukset, arjen tuen muodot, yhteisöllisen asumisen asukaspolku, kotona asumisen tukemisen -tarkistuslista, hybridimalli ja teknologisisilla ratkaisulla digiystävällisyyttä. Toimintamallikuvauksilla tehdään näkyväksi yhteisöllisen asumisen toiminnanmuutoksen osa-alueet, jossa keskiössä on asukas toimijana ja osallistujana, joka osallistuu mielekkäisiin tekemisiin ja toimintoihin.

Johtopäätökset

Hankkeen tuloksia on esitelty moniammatillisissa ja monialaisissa työryhmissä niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Hankkeessa on jalkauduttu kolmannen sektorin toimijoiden kokoontumisiin ja muihin verkostoihin. Pilottikohteiden henkilöstön osallistaminen jo kehittämissivaiheen työhön on ollut osa tulosten jalkauttamista ja levittämistä. On olennaisen tärkeää hyödyntää hankkeessa luotua perustaa ja tuotoksia iäkkäiden asumiseen liittyvän toiminnanmuutoksen valmistelussa sekä eteenpäin viemisessä.

Hankkeessa on tunnistettu joidenkin ennakoitujen riskien toteutuneen ja vaikeuttaneen hanketyötä. Pandemiatilanne ja siitä johtuva henkilöstön priorisointi hidasti iäkkäiden monituottajaisen yhteisöllisyyttä edistävän toiminnan käynnistämistä. Vaikka pandemiatilanne haastoi, se oli nähtävissä myös mahdollisuutena uudentilaisiin ratkaisuihin.

Sosiaalihuoltolain asumispalveluja koskeva uudistus on toiminnanmuutos, joka edellyttää ajattelutavan muutosta kaikilla tasoilla: ylemmässä johdossa, lähiesihenkilö- ja työntekijätasolla. Hankkeen tulosten perusteella joustavan palvelun toimintamalli edellyttää iäkkään elämän kaikkien osa-alueiden huomioimista. Asukkaat tulee aidosti ottaa asumisen ja toiminnan

suunnitteluun ja heillä on oltava jatkuva vaikuttamisen mahdollisuus. Pidemmällä tähtäimellä ennaltaehkäisevän keinovalikoiman korostaminen ja asiakkaiden elämänlaatuun satsaaminen on kustannusvaikuttavaa.

Kustannukset ja rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt hankkeelle valtionavustusta joustavan palvelun asumismallin kehittämiseen 80 %, 253 000 € (80 %). Kalajoen kaupungin oman toteutuksen osuus oli 74903,26. Lisäksi Kalajoki toimi hallinnoijana yhteiselle osuudelle, Kuusamo ja Oulu olivat osatoteuttajina omalla budjetillaan ja vastasivat omarahoituksesta (20 %) omalla työllään. Koko hankkeen toteuma 289473,66 (92 %), johon haettu maksatusta 80 %.

Vastuuorganisaatio ja kumppanit

Kalajoen kaupunki hallinnoi ja johtaa hanketta, sen lisäksi osatoteuttajina olivat Oulun kaupunki ja Kuusamon kaupunki. Kalajoen kaupungin hyvinvointipalvelut ja asumispalvelut vastaa hallinnoinnista. Hankkeen johtajana toimivat hyvinvointipalvelujohtaja Anne Mäki-Leppilampi 30.11.2021 saakka ja Päivi Peltokorpi jatkoi 31.12.2022 saakka. Asumispalveluiden yhteyshenkilöinä toimivat asumispalvelupäälliköt Sanna Lastikka ja Merja Gronoff. Hankkeen projektipäällikkö oli Iina Aro.

Kalajoen kaupunki | Kalajoentie 5, 85100 Kalajoki | kirjaamo@kalajoki.fi | +358 8 46 911 | www.kalajoki.fi | Y-tunnus 0185924-7